

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle
Asiantuntijapyyntö 14.9.2017, kuuleminen 29.9.2017
E 21/2015 vp
EJ 21/2017 vp

Digitaalisten sisämarkkinoiden strategian täytäntöönpanon väliarviointi

Medialiitto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi komission tiedonannosta digitaalisten sisämarkkinoiden strategian täytäntöönpanosta (Yhdennetyt sisämarkkinat kaikille COM(2017 228 final); jatkokirjelmä EJ 21/2017 vp) Lausuntonaan liitto esittää seuraavaa:

1. Digitaalisten sisämarkkinoiden strategian tavoite poistaa kaupan esteitä digitaalisessa kaupassa sisämarkkinoilla on yleisellä tasolla erittäin kannatettava tavoite myös mediatoimialan näkökulmasta. Toimialalla erityisesti toimet, jotka edistävät tekijänoikeuksien suojaamien teosten markkinoita ja teosten laajempaa ja tehokkaampaa käyttöä, ovat omiaan parantamaan median liiketoimintaedellytyksiä Euroopassa. Tekijänoikeuksien osalta digitaalisten sisämarkkinoiden strategian kunnianhimoiset tavoitteet eivät toistaiseksi kuitenkaan näytä olevan toteutumassa.
2. Strategian ajatus tekijänoikeussäätöjen modernisoinnista digitaalisen vallankumouksen ja muuttuneen kuluttajakäyttäytymisen valossa¹ on näkynyt ennen kaikkea komission ehdotuksessa lehtikustantajan lähioikeudesta, jossa otetaan asianmukaisesti huomioon luoviin sisältöihin tehtävien investointien suojatarpeen muuttuminen liiketoimintaympäristön digitalisoituessa. Ehdotus poistaisi digitaalisen toimintaympäristön vapaamatkustajaongelmaa ja loisi pohjaa markkinoiden kasvattamiselle sisältöjä lisensoimalla. Yhteisymmärrystä jäsenvaltioiden välillä ei kuitenkaan ole asiassa toistaiseksi saavutettu, mikä on valitettavaa. Suomessa opetus- ja kulttuuriministeriö on suhtautunut esitykseen negatiivisesti. Sivistysvaliokunta on korostanut ehdotetun uuden oikeuden osalta yleistä oikeudenmukaisuutta ja

tekijänoikeuksien haltijoiden aseman turvaamista sekä ehdotuksen oikeutuksen, tarpeen ja vaikutusten edelleen selvittämistä (SiVL 5/2017 vp – U 63/2016 vp). Tämä arviointi tulisi tehdä myös digitaalisten sisämarkkinoiden yleisten tavoitteiden näkökulmasta.

3. Arvioitaessa lainsäädäntötarvetta suhteessa alustatalouteen on keskeistä ottaa huomioon koko luovan sisällön arvoketju ja päivittää tekijänoikeutta siten, että kannuste uuden sisällön tuottamiseen on olemassa myös digitaalisessa ympäristössä. Tätä jatkokirjelmään kirjatussa Suomen kannassa ei ole toistaiseksi riittävässä määrin otettu huomioon.

4. On olemassa vaara, että tekijänoikeuden alalla strategiasta jää jäljelle vain tekijänoikeuden poikkeusten harmonisointi niitä laajentamalla. Tämä on selkeässä ristiriidassa strategian yleisen tavoitteen, teosten tehokkaamman hyödyntämisen kanssa. Markkinoiden kasvattaminen ja sisämarkkinaesteiden poistaminen edellyttävät riittävän vahvaa suojaa luoviin sisältöihin tehtäville investoinneille. Lehtikustantajan lähioikeus on tässä suhteessa keskeinen lainsäädäntöinstrumentti, jota Suomenkin tulisi jatkossa edistää.

Medialiitto ry

Jukka Holmberg
toimitusjohtaja

Mikko Hoikka
toimialajohtaja

Medialiitto (ennen Viestinnän Keskusliitto) on media-alan ja graafisen teollisuuden yritysten edunvalvontajärjestö. Jäsenyrityksemme edistävät sananvapautta, kotimaista kulttuuria ja demokratiaa tuottamalla suomalaisille laadukkaita mediatuotteita ja -palveluja. Jäsenjärjestömme ovat Aikakausmedia, Graafinen Teollisuus, Sanomalehtien Liitto ja Suomen Kustannusyhdystys. Yhdessä edustamme lähes 700:ää yritystä, jotka työllistävät noin 20 000 henkilöä ja tuottavat 4,3 miljardin euron liikevaihdon.

ⁱ Vuoden 2015 strategiatiedonannon esipuhe.